Rok XIX. Nr. 4.

DZIENNIK URZĘDOWY

c. k. Rady szkolnej krajowej w Galicyi.

Redagowany w c. k. Radzie szkolnej krajowej.

Wydany dnia 30. listopada 1915

L. 8635/III.

Okólnik

c. k. Rady szkolnej krajowej do c. k. Rad szkolnych okręgowych, Rad szkolnych miejscowych i Zarządów szkół w sprawie wykonywania przymusu szkolnego.

W niektórych rozporządzeniach c. k. Rady szkolnej krajowej a w szczególności z dnia 18. maja 1915 l. 112/Pr., z 12. lipca 1915 l. 5820/III. i z 13. lipca 1915 l. 5810/III. a wreszcie w odezwie do nauczycielstwa umieszczonej w Nr. 1 „Dziennika Urzędowego" c. k. Rady szkolnej krajowej z r. 1915 dotknięto sprawy przymusu szkolnego w bieżącym roku szkolnym i zwrócono uwagę Rad szkolnych okręgowych na okoliczność, że obecne położenie kraju i ludności wskutek klęsk wojennych nie dopuszcza stosowania z całą ścisłością rygoru prawa w przynaglaniu rodziców do posyłania dzieci do szkoły.

Niektóre Rady szkolne okręgowe zrozumiały jednak niewłaściwie treść powyższych rozporządzeń i pouczyły Zarządy szkół. jakoby Rada szkolna krajowa zawiesiła lub zniosła przymus szkolny w bieżącym roku wojny. Zdanie takie jest zupełnie nieuzasadnione, skoro bowiem przymus szkolny opiera się na §§ 30—38 ustawy krajowej z 23. maja 1895 Dz. u. kr. Nr. 57, przeto nie może być przez krajową Władzę szkolną zniesiony, a obowiązek rodziców posyłania dzieci do szkoły trwa

dalej jak poprzednio. Tak samo nie wygasł obowiązek powołanych organów pilnowania tego, aby treść ustawy była przeprowadzona a rygor ustawy winien być stosowany dalej bezwzględnie, gdzie tylko powodem nieposyłania dzieci do szkoły nie jest niedostatek spowodowany klęskami wojennemi lecz wyłącznie opieszałość lub brak nadzoru ze strony rodziców. Wałęsanie się dzieci i próżnowanie — na co się niektóre Rady szkolne okręgowe użalają — tylko z tego powodu, że obecnie toczy się wielka wojna światowa, byłoby grzechem nie do darowania. Niepodobna zaś stosować rygoru ustawy o przymusie szkolnym tam, gdzie budynek szkolny w znacznej części zniszczony a dzieci wszystkie nie mogą się pomieścić w tymczasowo najętych ciasnych izbach, lub gdzie ludność pozbawiona całego mienia i odzieży musi wraz z dziećmi starać się o zaspokojenie przedewszystkiem najelementarniejszych potrzeb życiowych.

Te właśnie przeszkody i niepomyślne stosunki stanowiły podstawę uwag o wyjątkowych obecnie warunkach wykonywania przymusu szkolnego, których mylne zrozumienie mogłoby spowodować dotkliwą dla oświaty szkodę.

Poleca się przeto c. k. Radom szkolnym okręgowym, aby godząc względy ludzkości z wymaganiami ustawy w wyjątkowym okresie wojny, wykonywały nadal, o ile tylko okoliczności tego dopuszczają, przekazany im przez ustawę obowiązek, aby szkole zapewnić należytą frekwencyę.

Z c. k. Rady szkolnej krajowej.

W Białej, dnia 30. października 1915.

Za c. k. Namiestnika:
Dembowski.

Wiadomości osobiste.

C. k. Rada szkolna krajowa zatwierdziła w zawodzie nauczycielskim, nadając im tytuł profesora, następujących nauczycieli szkół średnich:

Jana Olpińskiego w szkole realnej w Żywcu; ks. Stanisława Szpetnara w szkole realnej w Krośnie; Władysława Rembacza w II. szkole realnej we Lwowie.

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała ks. Emiliana Gorczyńskiego zastępcą nauczyciela religii gr. kat. w gimnazyum II. we Lwowie.

Zmarli:

Włodzimierz Lisikiewicz stały nauczyciel kierujący 4-klasowej szkoły w Dobrotworze, w okręgu kamioneckim, zmarł dnia 29. września b. r. w 52. roku życia;

Albina Wexówna, stała nauczycielka 6-klasowej szkoły żeńskiej w Dębicy, zmarła dnia 19. października b. r. w 70. roku życia a w 30. roku służby;

Klotylda Jaczmierska stała nauczycielka szkoły wydziałowej żeńskiej im. Klem. Tańskiej w Krakowie, zmarła dnia 23. lipca b. r. w 55. roku życia a w 30. roku służby;
Bolesław Hanula tymczasowy nauczyciel szkoły męskiej im. Ces. Fr. Józefa I. w Przemyślu, zmarł dnia 10. października b. r.;
Antoni Potoczny tymczasowy nauczyciel 2-klasowej szkoły w Biesiadkach w okręgu brzeskim; zmarł w październiku b. r.;
Maryan Iżycki tymczasowy nauczyciel szkoły męskiej w Turce, zmarł 2. listopada b. r.;
Jan Brożek stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Baryczce w okręgu strzyżowskim, zmarł dnia 7. listopada b. r.;
Henryka Danielska stała nauczycielka 4-klasowej szkoły żeńskiej im. Elżbiety w Rzeszowie, zmarła dnia 5. listopada b. r. w 29. roku życia;
Joachim Skorupski stały nauczyciel 1-klasowej szkoły w Nuśmicach w okręgu sokalskim, zmarł we wrześniu b. r. w 36. roku życia a w 16. roku służby;
Mieczysław Batowski stały nauczyciel kierujący 4-klasowej szkoły na Zabużu w Sokalu, zmarł w październiku b. r. w 63. roku życia a w 38. roku służby.

Książki szkolne.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła podręcznik p. t. „Maryan Janelli i Adam Szelągowski. Dzieje powszechne. Podręcznik do nauki historyi na stopniu wyższym szkół średnich. Część pierwsza obejmująca okres starożytny. Z 53 rycinami. We Lwowie 1915. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych. W Warszawie E. Wende i Ska“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich szkołach średnich. Cena egzemplarza oprawnego w płótno 3 K.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła książkę p. t. „Podręcznik arytmetyki dla klasy VII. szkół średnich. Napisał dr. Jerzy Mihułowicz. We Lwowie. Nakładem Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych 1914“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich szkołach średnich. Cena egzemplarza oprawnego w płótno 2 K.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła podręcznik p. t „Ignacy Kranz. Geometrya poglądowa. Podręcznik na klasę drugą gimnazyów, gimnazyów realnych i szkół realnych. Wydanie drugie. Kraków 1914“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich szkołach średnich. Cena egzemplarza oprawnego 1 K 40 h.

C. k. Rada szkolna krajowa zaliczyła podręcznik p. t. „Bronisław Duchowicz. Chemia dla klas wyższych, z licznemi rycinami i jedną tablicą barwną. Nakładem K. S. Jakubowskiego. We Lwowie 1915“ w poczet książek dozwolonych do użytku w galicyjskich szkołach średnich. Cena egzemplarza oprawnego 2 K 20 h.

Ogłoszenia.

Nakładem c. k. Wydawnictwa książek szkolnych w Wiedniu wydano dwie nowe tablice poglądowe z dziedziny marynarki, z których pierwsza (podwójna) przedstawia wielki nowoczesny okręt wojenny w przekroju, druga przedstawia widok takiego okrętu oraz widok torpedowca i łodzi podwodnej. Cena sklepowa tych tablic wraz z objaśnieniami wynosi: pierwszej 3 K., drugiej 1 K.

Z uwagi na znaczenie powyższych tablic dla nauki szkolnej a w szczególności dla rozbudzenia zainteresowania młodzieży urządzeniami marynarskiemi, zwłaszcza ze względu na obecne stosunki, c. k. Rada szkolna krajowa wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 19. października 1915 l. 29.432, zwraca uwagę na powyższe pożyteczne wydawnictwo i zaleca zakupienie tych tablic dla zbiorów naukowych szkolnych.

C. i k. Ministerstwo wojny wydaje dla oficerów i żołnierzy pełniących służbę na froncie „Gazetę polową“, wychodzącą raz w tygodniu w języku niemieckim, polskim i ruskim, oraz w czterech innych językach. Za zezwoleniem c. k. Ministerstwa wojny mogą „Gazetę polową“ nabywać także osoby prywatne.

Prenumerata tego czasopisma wynosi 2 K 50 h kwartalnie, poszczególne numera 25 h.; abonament przyjmuje c. i k. nadworna księgarnia L. W. Seidla w Wiedniu I. Graben 29.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z 23. października b. r. l. 3353 podaje się do wiadomości, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zezwoliło gminie Slatina, położonej w powiecie politycznym Morawska Trzebowa (Mährisch-Trübau) na Morawie, na zmianę nazwy w języku niemieckim na „Schlettau“ z tem, że dotychczasowa czeska nazwa tej miejscowości „Slatina“ nie doznaje zmiany.

Zwraca się uwagę nauczycielstwa na dziełko p. t. „Jan Puchałka. Poradnik w czasie wojny“. Cena 1 K., wydane przez Sekretaryat katolickich Stowarzyszeń robotniczych w Krakowie, ul. św. Tomasza l. 37. Książeczka obejmuje następujące rozdziały: 1. Świadczenia wojenne. 2. Zasiłki wojskowe. 3. Zaopatrzenie inwalidów i ich rodzin. 4. Zaopatrzenie rodzin po poległych i zaginionych. 5. Ważniejsze ustawy i rozporządzenia władz wydane w czasie wojennym. 6. Budujmy na ruinach. 7. Informacye.

Egzamina kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół ludowych pospolitych przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Bochni rozpoczną się dnia 3. lutego 1916.

Podania zaopatrzone w przepisane dokumenta należy wnosić najpóźniej do dnia 20. stycznia 1916.

Egzamina kwalifikacyjne przed c. k. Komisyą egzaminacyjną w Samborze rozpoczną się 13. grudnia 1915, we Lwowie i w Stanisławowie dnia 6. grudnia b. r.

Nakładem funduszu szkolnego krajowego.

Z drukarni Władysława Łozińskiego we Lwowie, pod zarządem J. Niedopada.